

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 10.3.2023
COM(2023) 138 final

2016/0139 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekuga, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (Kosovo^{*})

^{*} Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekuga, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (Kosovo*)

1. TAUST

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku edastamise kuupäev [10. mai 2016].
(dokument COM(2016) 277 – 2016/0139 COD):

Euroopa Parlamendi seisukoha kuupäev, esimene lugemine: [28. märts 2019].

Nõukogu seisukoha vastuvõtmise kuupäev: [9. märts 2023].

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Ettepaneku eesmärk on alljärgnev.

- (a) Võimaldada Kosovo kodanikel reisida ELi viisavabalt 90 päevaks mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, milleks kantakse Kosovo ELi viisanõudest vabastatud kolmandate riikide loetellu.
- (b) Tunnustada Kosovo ametiasutuste jätkuvat pühendumust viisanõude kaotamise tegevuskava kriteeriumide (mida Euroopa Komisjon on alates 2018. aasta juulist täidetuks hinnanud) täitmisele.
- (c) Anda Kosovo loetellu lisamisega kogu Lääne-Balkani piirkonnale viisavaba juurdepääs Schengeni alale ning seega jätkata sidemete ja inimestevaheliste kontaktide tihendamist ELi ja kogu piirkonna vahel, tagades samal ajal ühiste jõupingutuste tegemise võitluses organiseeritud kuritegevuse ja ebaseadusliku rände vastu.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Nõukogu seisukoht, mis võeti vastu esimesel lugemisel, väljendab täielikult Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 14. detsembril 2022. aastal peetud esimesel ja ainsal kolmepoolsel kohtumisel saavutatud kokkulepet. Kõnealuse kokkuleppe põhipunktid, mis kajastuvad määruse põhjendustes, on alljärgnevad.

* Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

- Kosovo on täitnud viisanõude kaotamise tegevuskava nõuded. Viisanõudest vabastamisega tagatakse kogu Lääne-Balkani piirkonna suhtes ühesuguse viisarežiimi kohaldamine.
- Viisanõudest vabastamist kohaldatakse üksnes selliste isikute suhtes, kellele Kosovo on kooskõlas Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) standarditega välja andnud biomeetrilise passi, ning seda kohaldatakse alates kuupäevast, mil ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) tööle hakkab, või alates 1. jaanuarist 2024, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.
- Enne viisanõudest vabastamise kohaldamist on oluline, et sõlmitakse tagasivõtulepingud või -kokkulepped liikmesriikidega, kellega sellised lepingud või kokkulepped veel puuduvad. Pärast lepingute sõlmimist peab Kosovo neid täielikult rakendama ning järgima samas tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet.
- Kosovo eesmärk peaks olema viia oma viisapoliitika paremini kooskõlla ELi loeteluga kolmandatest riikidest, kelle kodanikelt nõutakse viisat, pidades eriti silmas neid kolmandaid riike, kes kujutavad endast ELi jaoks ebaseadusliku rände või julgeolekuohtu.
- Komisjon jälgib aktiivselt Kosovoga viisanõude kaotamise tegevuskava nõuete täitmist ja viisapoliitika ühtlustamist viisanõude peatamise korra alusel.

Komisjon toetas kolmepoolsel kohtumisel saavutatud kokkulepet, mis võimaldas edasi liikuda komisjoni pikaajalise ettepaneku osas lisada Kosovo viisanõudest vabastatud riikide loetellu, mille tulemusena oleks kogu Lääne-Balkani piirkond ELi reisides hõlmatud viisavabadusega.

4. KOKKUVÕTE

Komisjon nõustub nõukogu seisukohaga.